

การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเกษตรกรโรงเรียนบ้านนา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
EVALUATION OF THE SUFFICIENCY ECONOMY PROJECT OF THE YOUNG
FARMERS GROUP AT BAN NA SCHOOL UNDER NAKHON SI THAMMARAT
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ณัฐรา ดำเนินผล^{1*} เบญจพร ชนะกุล¹ อโนทัย ประสาน¹

Natrada Damnernpol¹ Benchaporn Chanakul¹ Anotai Prasan¹

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

*Corresponding email: 6555701032@nstru.ac.th

Received: 26 November 2024; Revised: 07 February 2025; Accepted: 27 February 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินบริบท 2) ประเมินปัจจัยนำเข้า 3) ประเมินกระบวนการดำเนินงาน 4) ประเมินผลผลิต โครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเกษตรกร โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง จำนวน 125 คน ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 11 คน โดยใช้ตารางโครงข่ายและมอร์แกน การสุ่มอย่างง่าย และการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป และแบบสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหาเชิงประเด็น

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านบริบท ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดทำโครงการ รองลงมาคือ ความต้องการจำเป็นในการจัดทำโครงการ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านบุคลากรในการดำเนินงาน 3) ด้านกระบวนการ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการดำเนินงานโครงการ รองลงมาคือ การวางแผนโครงการ การปรับปรุงแก้ไขโครงการ และการตรวจสอบและติดตามโครงการ 4) ด้านผลผลิต ดำเนินการประเมิน 4 ประเด็น ดังนี้ 4.1) การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความพอประมาณ รองลงมาคือ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และ ความมีเหตุผล 4.2) การประเมินผลการดำเนินกิจกรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 กิจกรรม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือฐานปลูกผักปลอดสารพิษ รองลงมาคือ ฐานเพาะเห็ดนางฟ้า และฐานเลี้ยงปลาในบ่อดิน 4.3) การประเมินความพึงพอใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือนักเรียนมีส่วนร่วมและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการร่วมกิจกรรม รองลงมาคือนักเรียนสามารถนำความรู้จากฐานการเรียนรู้ไปถ่ายทอดให้กับผู้ปกครองได้ นักเรียนได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติงานจริง สร้างประสบการณ์การทำงานและเกิดความรัก สร้างสรรค์ 4.4) การสนทนากลุ่ม พบว่า โครงการเป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านกิจกรรมฐานการเรียนรู้ เป็นแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้นักเรียนทำตนให้เป็น

¹ นักศึกษา,หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ประโยชน์ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น สามารถนำความรู้ที่ได้ไปแบ่งปัน ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่นสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน สร้างวินัยและความรับผิดชอบ ซึ่งต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

คำสำคัญ : การประเมินโครงการ,เศรษฐกิจพอเพียง, กลุ่มยุวเกษตรกร

Abstract

This research is to 1) evaluate the portfolio 2) evaluate the input factors 3) evaluate the firmware 4) evaluate the Sufficiency Economy Project, Youth Farmers Control Panel. Ban Na School, Rome Si Thammarat Educational Service Area Office 2. The sample group consists of Educational institution administrators, teachers, students, and parents, 125 people, 11 people providing qualitative data. Using the Krejcie and Morgan tables. simple randomization and specific selection. The tools used for evaluation include questionnaires with a consistency index of 0.60 and above and a confidence value of 0.80 and above. and group discussion. Statistics used include percentages, averages, standard deviations, and data were analyzed by thematic content analysis. The results of the research found that 1) In terms of context, the overall average was at a high level. The most average aspect is Objectives and goals for project preparation, followed by necessary needs for project preparation. 2) Input factors The overall picture is average at a high level. The aspect with the highest average was the building and learning resources aspect, followed by the budget aspect and the materials and equipment aspect. and personnel in operations. 3) Process aspect The overall picture is average at a high level. The area with the highest average was project operations, followed by project planning. Project improvements and project monitoring and tracking. 4) In terms of productivity, 4 issues were assessed as follows: 4.1) Assessment of the desired characteristics of students according to the philosophy of Sufficiency Economy. The overall picture is at a high level. The aspect with the highest average value was moderation, followed by having a good immune system and being reasonable. 4.2) Evaluation of activity implementation The overall level was at a high level for all 5 activities. The aspect with the highest average was the organic vegetable cultivation base, followed by the fairy mushroom cultivation base. and a base for raising catfish in a clay pond. 4.3) Satisfaction assessment The overall picture is at a high level. The item with the highest average That is, students participate and exchange knowledge with each other in participating in activities. Second is that students can take knowledge from the learning base and pass it on to their parents. Students learn from practical training. Create work experience and create initiative and creativity. 4.4) Group discussion found that the project was an integration of the philosophy of sufficiency economy through learning-based activities. It is a guideline for promoting desirable characteristics of students according to the philosophy of Sufficiency Economy. Encourage students to act in a way that is beneficial to themselves. and towards others Able to share the knowledge gained Practice working with others and can be used in daily life. Create discipline and responsibility which requires both knowledge and morality as a basis.

Keywords: Project evaluation; sufficiency economy; Young farmers

บทนำ

ปัจจุบันทั่วโลกต่างเผชิญกับการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (covid 19) สังคมโลกยุคโควิด-19 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ของเราอย่างมาก การใช้เศรษฐกิจพอเพียง สร้างความอดทนให้ประชากรลดความฟุ้งเฟ้อ การใช้ชีวิตที่ยากลำบากก็มีผลดีต่อสิ่งแวดล้อมในการลดโลกร้อนและสิ่งฝึกให้เรารู้จักความพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ได้ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยเพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนรากฐานในการดำรงชีวิต การป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤตและให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ความพอเพียงความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี สอดคล้องกับพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ นักเรียน 4 ด้าน 1. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม 3. มีงานทำ มีอาชีพ 4. เป็นพลเมืองดี

กระทรวงศึกษาธิการจึงจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินโครงการ ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ผู้บริหารองค์กร ครู ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรด้านการศึกษา และนักเรียน นักศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำหลักคิดหลักปฏิบัติมาบูรณาการในการบริหารจัดการการเรียนการสอนตลอดจนการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน [1] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายขยายผลสถานศึกษาการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่สถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น ของเขตพื้นที่การศึกษา

กลุ่มยุทธศาสตร์ คือนักเรียนที่มีอายุ 10 ปีขึ้นไป ที่มีความสนใจในงานการเกษตรหรือเคหกิจเกษตร ธุรกิจเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์ เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพการเกษตร เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ทักษะด้านเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ประเพณีวัฒนธรรม เคหกิจเกษตร ธุรกิจเกษตร และด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ถูกต้องเหมาะสม

แนวคิดการประเมินของสตีฟเฟิลบีม CIPP Model เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง มีจุดเน้นที่สำคัญคือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา แบ่งประเด็นการประเมินผลออกเป็น 4 ด้าน คือ 1. การประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation: C) 2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) 3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) 4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P)

โรงเรียนบ้านนาเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านอาชีพให้แก่ นักเรียนเนื่องจากผู้ปกครองส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม โรงเรียนบ้านนาได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องพัฒนานักเรียนให้เข้าใจ และมีทักษะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้ดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุทธศาสตร์เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน ครู/บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและหน่วยงานอื่น พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงบูรณาการ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และสามารถถ่ายทอดขยายเครือข่ายสู่ชุมชน เพื่อสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ ปัจจุบันกลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านนา มีสมาชิกจำนวน 100 คน

ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญของโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านนา เป็นโครงการที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน จึงควรมีการประเมินโครงการซึ่งเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับโครงการอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ครอบคลุมทุกองค์ประกอบที่จะช่วยให้ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงคุณภาพของโครงการว่าจะสามารถตอบสนองวัตถุประสงค์

ที่ตั้งไว้ได้มากน้อยเพียงใด จึงได้ประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) ซึ่งเป็นรูปแบบของการประเมินอย่างมีระบบซึ่งมีขอบข่ายการประเมิน โครงการที่ครอบคลุมการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านบริบท การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า การประเมินด้านกระบวนการ และการประเมินด้านผลผลิต เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง เป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและหน่วยงานอื่น ๆ และเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านนาในครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการติดตามโครงการ เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้เกี่ยวกับโครงการ เป็นการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงกับผลที่คาดว่าจะได้รับ หรือการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับจุดหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ เป็นการสำรวจประสิทธิผลของโครงการอย่างเป็นระบบ เพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อเสนอเป็นทางเลือกในการตัดสินใจทางการบริหารจัดการโครงการ เป็นการเสนอสารสนเทศเพื่อเป็นสารสนเทศสำหรับการปรับปรุงการดำเนินโครงการ สรุปผลสำเร็จของโครงการ หรือเพื่อใช้ในการพัฒนาโครงการ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจาก นักวิชาการชาวไทยและชาวต่างชาติ จำนวน 9 ท่าน ได้แก่ Stufflebeam [2], สมคิด พรหมจรรย์ [3], พิสนุ พงศ์ศรี [4], เชาวน์ อินไย [5], เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี [6], สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ [7], สุวิมล ติรกันันท์ [8] และประชุม รอดประเสริฐ [9] ได้ให้ความหมายการประเมินทั้ง 4 ด้านตามแนวคิด ชิปปี้ โมเดล (CIPP Model) ของ สตัฟเฟิลบีม ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท (context Evaluation) หมายถึง การประเมินข้อมูลทั่วไปที่สำคัญในการจัดทำโครงการ เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความต้องการจำเป็นในการจัดทำโครงการความสอดคล้องกับนโยบาย ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ ความสอดคล้องของกิจกรรมโครงการ
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หมายถึง การประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เพื่อตรวจสอบความพร้อมด้านทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินงานทั้งปริมาณและคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่าเหมาะสมหรือไม่ ได้แก่ บุคลากรในการดำเนินงาน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หมายถึง การประเมินระหว่างการทำดำเนินงานโครงการ เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาแก้ไข ปรับปรุงโครงการ การศึกษาจุดอ่อนจุดแข็ง

ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานเพื่อควบคุมการดำเนินงานของโครงการ ได้แก่ การวางแผนโครงการ การดำเนินงานโครงการ กิจกรรมที่ดำเนินการ การตรวจสอบและการติดตาม

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หมายถึง การประเมินเพื่อตรวจสอบว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ความคุ้มค่าของผลการดำเนินงาน นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการจะให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจว่าควรคง ปรับ ขยายการดำเนินการ หรือควรสิ้นสุดการดำเนินโครงการในครั้งต่อไป และการประเมินความพึงพอใจ ของครู นักเรียน ผู้ปกครอง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตโดยการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ยึดหลักความพอเพียง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ดำรงชีวิตอยู่บนความไม่ประมาท บนพื้นฐานของการมีความรู้ (รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง) และคุณธรรม (ซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน สติปัญญา แบ่งปัน) สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ จำนวน 4 ท่าน ได้แก่ สุนัย เศรษฐบุญสร้าง [10], พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์ [11], คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง [12], และมูลนิธิชัยพัฒนา [13] ได้ให้ความหมายคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป เป็นทางสายกลาง ไม่ตึงเกินไปและไม่หย่อนเกินไป
2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว รวมถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ปัจจัยเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องอาศัยความรู้ และคุณธรรม เป็นเงื่อนไขพื้นฐาน

นอกจากคุณลักษณะทั้งสามประการข้างต้น การวางแผนและการดำเนินงานในทุกขั้นตอน หรือการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง ตามเงื่อนไข 2 ประการ ดังนี้

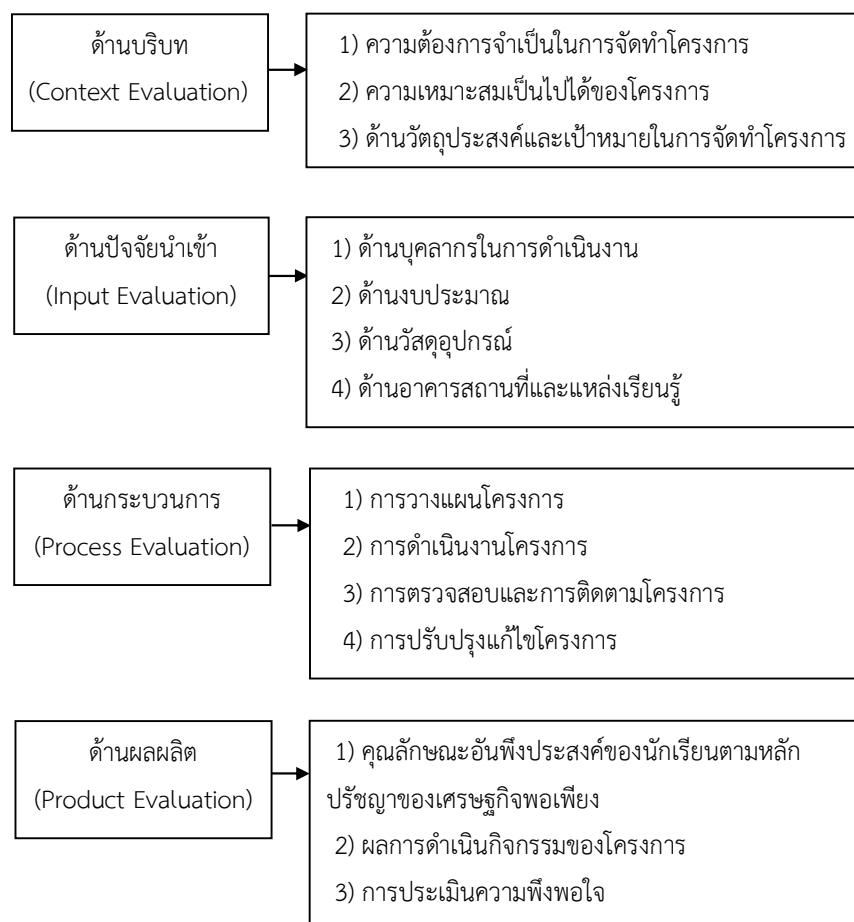
1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบ รอบรู้ในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมและสถานการณ์ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด มีสติหรือความระลึกรู้ มีการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ
2. เงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ยุวเกษตรกร คือ "เด็กและเยาวชน ที่มีอายุระหว่าง 10 ถึง 25 ปี มีความสนใจด้านการเกษตรสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร เพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์ด้านการเกษตรการเสริมสร้างทักษะอาชีพและทักษะการดำเนินชีวิต"

กลุ่มยุวเกษตรกร หมายถึง กลุ่มเด็กและเยาวชน ที่มีอายุระหว่าง 10 ถึง 25 ปี มีความสนใจด้านการเกษตรรวมตัวกันจัดตั้งเป็น "กลุ่มยุวเกษตรกร" เพื่อพัฒนาความรู้ประสบการณ์ด้านการเกษตร การเสริมสร้างทักษะอาชีพและทักษะการดำรงชีวิต ในปัจจุบันกลุ่มยุวเกษตรกรแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน เป็นกลุ่มยุวเกษตรกรที่สมาชิกทั้งหมดเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ กลุ่มยุวเกษตรกรประเภทนี้ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในโรงเรียน
2. กลุ่มยุวเกษตรกรนอกโรงเรียน เป็นกลุ่มยุวเกษตรกรที่สมาชิกทั้งหมดพ้นจากการเป็นนักเรียนแล้ว
3. กลุ่มยุวเกษตรกรแบบผสม เป็นกลุ่มยุวเกษตรกรที่ประกอบด้วยสมาชิกทั้งที่เป็นนักเรียนและที่พ้นจากการเป็นนักเรียนแล้ว กรมส่งเสริมการเกษตร [14]

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูโรงเรียนบ้านนา จำนวน 14 คน นักเรียนโรงเรียนบ้านนาที่เข้าร่วมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านนาในปีการศึกษา 2566 จำนวน 100 คน ผู้ปกครองของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านนา จำนวน 100 คน รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน 215 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูโรงเรียนบ้านนาจำนวน 14 คน ผู้ปกครอง จำนวน 30 คน จากตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนฐานการเรียนรู้ละ 6 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) และนักเรียน จำนวน 80 คน โดยใช้ตาราง เครจซี่และมอร์แกน(Krejcie & Morgan) [15] จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple RandomSampling) รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 125 คน โดยกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู ใช้ในการประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ กลุ่มตัวอย่างครู ใช้ในการประเมินด้านผลผลิต ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ใช้ในการประเมินด้านผลผลิต การประเมินความพึงพอใจ

1.3 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ในการประเมินครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนบ้านนา จำนวน 1 คน ครูโรงเรียนบ้านนาผู้รับผิดชอบฐานการเรียนรู้ละ 1 คน รวมจำนวน 5 คน นักเรียน ฐานการเรียนรู้ละ 1 คน จำนวน 5 คน รวมผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพทั้งสิ้นจำนวน 11 คนได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้ในการประเมินด้านผลผลิต

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไปและแบบสัมภาษณ์ (สนทนากลุ่ม) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 4 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ รวมทั้งหมด 5 ฉบับ รายละเอียดดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านบริบทมีจำนวน 13 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้ามีจำนวน 15 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อโครงการ เพื่อประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ของโครงการ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนนของคำถามแต่ละข้อตามแนวคิดของลิเคิร์ท [16] โดยกำหนดเกณฑ์การให้ ความหมายจากคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

เกณฑ์การให้ความหมายจากคะแนนเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ฉบับที่ 2 แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีจำนวน 16 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อโครงการ เพื่อประเมินด้านกระบวนการ ของโครงการ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนนของคำถามแต่ละข้อตามแนวคิดของลิเคิร์ท [16]

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ฉบับที่ 3 แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับครูผู้รับผิดชอบโครงการ ด้านผลผลิต (คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง) มีจำนวน 17 ข้อ ด้านผลผลิต (ผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ) มีจำนวน 15 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อโครงการ เพื่อประเมินด้านผลผลิต ของโครงการ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนนของคำถามแต่ละข้อตามแนวคิดของลิเคิร์ท [16]

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ฉบับที่ 4 แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีจำนวน 13 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อโครงการ เพื่อประเมินด้านผลผลิต ของโครงการ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนนของคำถามแต่ละข้อตามแนวคิดของลิเคิร์ท [16]

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

3.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

ฉบับที่ 5 ประเด็นสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นภาพรวมของการดำเนินโครงการ ผลผลิตของโครงการ มีจำนวน 4 ข้อ โดยวิเคราะห์เนื้อหาเชิงประเด็น (Content Analysis) โครงการสามารถส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียน โครงการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ โครงการสามารถนำไปต่อยอดและนำไปประกอบอาชีพในอนาคตหลังจบการศึกษาได้และปัญหาอุปสรรคที่พบและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ส่งหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนา อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วดำเนินการเก็บ รวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แต่ละฉบับครบตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.4 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง ความเชื่อมั่น และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ที่มีต่อโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุวเกษตรกร โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ด้านบริบท

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศชาย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 เพศหญิง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 สถานภาพผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ครู จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ครูอัตราจ้าง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 อายุ 21 - 30 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 ปริญญาโท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67

ตารางที่ 1 ผลการประเมินบริบท โดยรวม รายด้าน และรายข้อ (n=15)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ความต้องการจำเป็นในการจัดทำโครงการ			
1. โครงการมีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันเหมาะสม	4.27	0.70	มาก
2. โครงการมีความสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เอกลักษณ์ อัตลักษณ์และกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.47	0.83	มาก
3. โครงการมีหลักการและเหตุผลที่เน้นให้เห็นถึงความต้องการจำเป็นหรือความสำคัญในการจัดทำโครงการ	4.33	0.62	มาก
4. บริบทและความต้องการจำเป็นของโรงเรียนโครงการมีความจำเป็นและสำคัญต่อการดำเนินงานของโรงเรียน โดยได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน	4.20	0.77	มาก
เฉลี่ย	4.32	0.59	มาก
ความเหมาะสมเป็นไปได้ของโครงการ			
5. โครงการมีเป้าหมาย กำหนดระยะเวลาดำเนินงานไว้อย่างเหมาะสมชัดเจน	4.33	0.90	มาก
6. โครงการมีกิจกรรมการดำเนินงานที่มีความชัดเจนและเหมาะสม	4.27	0.88	มาก
7. โครงการมีงบประมาณเหมาะสม	4.00	0.76	มาก
8. โครงการได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง	4.33	0.98	มาก
9. โครงการได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองชุมชนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	4.00	0.93	มาก
เฉลี่ย	4.11	0.76	มาก
ด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดทำโครงการ			
10. วัตถุประสงค์สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง	4.40	0.74	มาก
11. วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับหลักการและเหตุผล	4.40	0.74	มาก
12. วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ	4.53	0.74	มากที่สุด
13. วัตถุประสงค์มีความชัดเจนสามารถวัดและประเมินผลได้	4.20	0.77	มาก
เฉลี่ย	4.38	0.64	มาก
เฉลี่ยรวม	4.29	0.63	มาก

ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการ ด้านบริบทตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยรวมพบว่า มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดทำโครงการ รองลงมาคือ ความต้องการจำเป็นในการจัดทำโครงการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความเหมาะสมเป็นไปได้ของโครงการ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 12 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือวัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ รองลงมาคือโครงการมีความสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เอกลักษณ์ อัตลักษณ์และกลยุทธ์ของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ โครงการมีงบประมาณเหมาะสมและโครงการได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองชุมชนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รองลงมาคือ โครงการมีความจำเป็นและสำคัญต่อ

การดำเนินงานของโรงเรียน โดยได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน และวัตถุประสงค์มีความชัดเจนสามารถวัดและประเมินผลได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า

ตารางที่ 2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า โดยรวม รายด้าน และรายข้อ (n=15)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านบุคลากรในการดำเนินงาน	4.27	0.88	มาก
1. โครงการมีจำนวนบุคลากรที่ดำเนินงานเหมาะสม เพียงพอ			
2. โครงการมีครูที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการดำเนินงาน	4.00	0.85	มาก
3. โครงการมีการประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้การดำเนินงานของกิจกรรมดำเนินไปได้อย่างลุล่วง	3.80	0.94	มาก
เฉลี่ย	4.02	0.71	มาก
ด้านงบประมาณ			
4. โครงการมีงบประมาณที่ใช้สำหรับดำเนินงานเหมาะสม เพียงพอ	4.20	0.77	มาก
5. โครงการได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด	4.13	1.06	มาก
6. โครงการมีการกระจายงบประมาณอย่างทั่วถึง	4.20	0.94	มาก
เฉลี่ย	4.18	0.82	มาก
ด้านวัสดุอุปกรณ์			
7. โครงการมีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ในการดำเนินงานเพียงพอ	4.13	0.83	มาก
8. วัสดุอุปกรณ์มีความพร้อมและเพียงพอ สำหรับกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ฐานเลี้ยงปลาตกใบบ่อ	4.07	0.88	มาก
9. วัสดุอุปกรณ์มีความพร้อมและเพียงพอ สำหรับกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ฐานปลูกผักปลอดสารพิษ	4.20	0.77	มาก
10. วัสดุอุปกรณ์มีความพร้อมและเพียงพอ สำหรับกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ฐานเพาะเห็ดนางฟ้า	4.13	0.74	มาก
11. วัสดุอุปกรณ์มีความพร้อมและเพียงพอ สำหรับกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ฐานทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	4.07	0.96	มาก
12. วัสดุอุปกรณ์มีความพร้อมและเพียงพอ สำหรับกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ฐานเคหกิจเกษตร	3.80	0.94	มาก
เฉลี่ย	4.07	0.71	มาก
ด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้			
13. อาคาร สถานที่และแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสม เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	4.27	0.80	มาก
14. อาคาร สถานที่และแหล่งเรียนรู้เพียงพอในการทำกิจกรรม	4.40	0.63	มาก
15. อาคาร สถานที่และแหล่งเรียนรู้ได้รับความร่วมมือในการพัฒนาจากผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง	4.33	0.62	มาก

ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการ ด้านปัจจัยนำเข้าตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยรวม พบว่า มีความพร้อมและเพียงพออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านบุคลากรในการดำเนินงาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 15 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ อาคาร สถานที่และแหล่งเรียนรู้เพียงพอในการทำกิจกรรม รองลงมาคืออาคาร สถานที่และแหล่งเรียนรู้ได้รับความร่วมมือในการพัฒนาจากผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือโครงการมีการประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้การดำเนินงานของกิจกรรมดำเนินไปได้อย่างลุล่วง และวัสดุอุปกรณ์มีความพร้อมและเพียงพอ สำหรับกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ฐานเศรษฐกิจเกษตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมาคือ โครงการมีครูที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการดำเนินงาน

3. ด้านกระบวนการ

ตารางที่ 3 ผลการประเมินกระบวนการการดำเนินงาน โดยรวม รายด้าน และรายข้อ (n=15)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
การวางแผนโครงการ			
1. โครงการมีการวางแผนการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบและกำหนดปฏิทินการดำเนินงานอย่างชัดเจน	4.27	0.80	มาก
2. โครงการมีการวางแผนการดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.40	0.63	มาก
3. โครงการมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์การวางแผนการดำเนินงานและการจัดกิจกรรม	4.27	0.70	มาก
4. กิจกรรมในโครงการมีการให้ความรู้ ประชุมชี้แจง สื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ผู้รับผิดชอบ ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ	4.27	0.80	มาก
เฉลี่ย	4.30	0.61	มาก
การดำเนินงานโครงการ			
5. โครงการปฏิบัติตามกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด	4.40	0.83	มาก
6. โครงการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดโครงการอย่างต่อเนื่อง	4.27	0.80	มาก
7. โครงการมีการประสานงานในการช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.20	0.68	มาก
8. โครงการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมคุ้มค่า ใช้จ่ายงบประมาณภายใต้วงเงินที่ได้รับการจัดสรร	4.60	0.51	มากที่สุด
9. โครงการมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.33	0.72	มาก
เฉลี่ย	4.36	0.55	มาก
การตรวจสอบและการติดตามโครงการ			
10. โครงการได้รับการนิเทศ กำกับ ติดตามเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	4.20	0.86	มาก
การตรวจสอบและการติดตามโครงการ(ต่อ)			
11. โครงการมีการวัดและประเมินผลเหมาะสม	4.33	0.82	มาก
12. โครงการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.33	0.82	มาก

ตารางที่ 3 ผลการประเมินกระบวนการการดำเนินงาน โดยรวม รายด้าน และรายข้อ (n=15) (ต่อ)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
13. โครงการรายงานผลการประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง	4.27	0.80	มาก
14. โครงการมีการเผยแพร่และขยายผลการปฏิบัติกิจกรรมสู่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	3.87	0.92	มาก
เฉลี่ย	4.20	0.75	มาก
การปรับปรุงแก้ไขโครงการ			
15. โครงการนำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข	4.27	0.88	มาก
16. โรงเรียนปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำแผนงานเพื่อวางแผนในการทำโครงการในครั้งต่อไป	4.33	0.72	มาก
เฉลี่ย	4.30	0.77	มาก
เฉลี่ยรวม	4.29	0.63	มาก

ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการ ด้านกระบวนการตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการดำเนินงานโครงการ รองลงมาคือ การวางแผนโครงการ และการปรับปรุงแก้ไขโครงการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การตรวจสอบและการติดตามโครงการ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 15 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือโครงการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมคุ้มค่า ใช้จ่ายงบประมาณภายใต้วงเงินที่ได้รับการจัดสรร รองลงมาคือโครงการมีการวางแผนการดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และโครงการปฏิบัติกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือโครงการมีการเผยแพร่และขยายผลการปฏิบัติกิจกรรมสู่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาคือ โครงการมีการประสานงานในการช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และโครงการได้รับการนิเทศ กำกับ ติดตามเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

4. ด้านผลผลิต การประเมินผลผลิตของโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 2 ดำเนินการประเมิน 4 ประเด็น ดังนี้

4.1 ด้านผลผลิตการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศชาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43 เพศหญิง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 สถานภาพ ครู จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 ครูอัตราจ้าง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 อายุ 21 - 30 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43 อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ปริญญาโท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57

ตารางที่ 4 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม รายด้าน และรายข้อ (n=14)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ความพอประมาณ)			
1. นักเรียนรับทราบหน้าที่ตนเอง	4.21	0.43	มาก
2. นักเรียนมีความเป็นอยู่เรียบง่ายและใช้ชีวิตแบบพอเพียง	4.29	0.83	มาก
3. นักเรียนมีระเบียบวินัยเคารพกฎกติกาของโรงเรียน	3.86	0.77	มาก
4. นักเรียนแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ไม่ตามแฟชั่น	4.00	0.78	มาก
5. นักเรียนรู้วิธีปฏิบัติตนต่อบุคคลอื่น	4.07	0.73	มาก
เฉลี่ย	4.09	0.61	มาก
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ความมีเหตุผล)			
6. นักเรียนกำหนดวางแผนในการทำงานได้ดี	3.71	0.73	มาก
7. นักเรียนปฏิบัติตามหลักผู้นำและผู้ตามที่ดี	4.00	0.68	มาก
8. นักเรียนปรับปรุงแก้ไขการกระทำที่ผิดพลาดของตนเอง	4.00	0.78	มาก
9. นักเรียนมีความอดทน ในการเรียนและการทำงาน	4.00	0.78	มาก
10. นักเรียนรู้จักยับยั้งชั่งใจต่อสิ่งที่ยั่วไปในทางที่ผิด	4.07	0.73	มาก
11. นักเรียนให้ความร่วมมือกับหมู่คณะเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง	3.86	0.86	มาก
เฉลี่ย	3.94	0.67	มาก
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)			
12. นักเรียนศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ	4.00	0.68	มาก
13. นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	3.86	0.95	มาก
14. นักเรียนจัดสภาพแวดล้อมรอบตัวให้สะอาดสวยงาม	4.07	0.62	มาก
15. นักเรียนรู้จักเก็บออมโดยไม่ต้องรบกวนผู้ปกครอง	4.14	0.77	มาก
16. นักเรียนทำงานกลุ่มด้วยความตั้งใจ เสียสละเพื่อให้งานเสร็จอย่างสมบูรณ์	3.93	0.92	มาก
17. นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.29	0.61	มาก
เฉลี่ย	4.05	0.62	มาก
เฉลี่ยรวม	4.02	0.61	มาก

ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการ ตามความคิดเห็นครูโดยรวม พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความพอประมาณ รองลงมาคือ การมี ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความมีเหตุผล และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 17 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และนักเรียนมีความเป็นอยู่เรียบง่ายและใช้ชีวิตแบบ พอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมาคือนักเรียนรับทราบหน้าที่ตนเอง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือนักเรียนกำหนดวางแผน

ในการทำงานได้ดี รองลงมาคือ นักเรียนมีระเบียบวินัยเคารพกฎกติกาของโรงเรียน และนักเรียนให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง และนักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

4.2 ด้านผลผลิต ผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านนา
ตารางที่ 5 ผลการดำเนินกิจกรรม โดยรวม รายด้าน และรายข้อ (n=14)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ(ฐานเลี้ยงปลาตกในบ่อดิน)			
1. ฐานเลี้ยงปลาตกในบ่อดิน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ วิธีการเลี้ยงปลาตกในบ่อดิน	4.29	0.83	มาก
2. ฐานเลี้ยงปลาตกในบ่อดินช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.36	0.50	มาก
3. นักเรียนสามารถเป็นแกนนำการเลี้ยงปลาตกในบ่อดินให้กับชุมชนได้	4.29	0.73	มาก
เฉลี่ย	4.31	0.62	มาก
ผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ(ฐานปลูกผักปลอดสารพิษ)			
4. ฐานปลูกผักปลอดสารพิษ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ วิธีการปลูกผักปลอดสารพิษ	4.43	0.65	มาก
5. ฐานปลูกผักปลอดสารพิษช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.36	0.63	มาก
6. นักเรียนสามารถเป็นแกนนำการปลูกผักปลอดสารพิษให้กับชุมชนได้	4.43	0.76	มาก
เฉลี่ย	4.40	0.63	มาก
ผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ (ฐานเพาะเห็ดนางฟ้า)			
7. ฐานเพาะเห็ดนางฟ้าทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ วิธีการเพาะเห็ดนางฟ้า	4.43	0.76	มาก
8. ฐานเพาะเห็ดนางฟ้าช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.43	0.76	มาก
9. นักเรียนสามารถเป็นแกนนำการเพาะเห็ดนางฟ้าให้กับชุมชนได้	4.14	0.86	มาก
เฉลี่ย	4.33	0.76	มาก
ผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ(ฐานทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ)			
10. ฐานทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ วิธีการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	4.43	0.76	มาก
11. ฐานทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.29	0.83	มาก
12. นักเรียนสามารถเป็นแกนนำการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพให้กับชุมชนได้	4.14	0.86	มาก
เฉลี่ย	4.29	0.71	มาก
ผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ(ฐานเคหกิจเกษตร)			
13. ฐานเคหกิจเกษตรทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ วิธีการทำฐานเคหกิจเกษตร	4.21	0.89	มาก

ตารางที่ 5 ผลการดำเนินกิจกรรม โดยรวม รายด้าน และรายข้อ (n=14) (ต่อ)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
14.ฐานศอกกิจกรรมช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.29	0.73	มาก
15. นักเรียนสามารถเป็นแกนนำการทำศอกกิจกรรมให้กับชุมชนได้	4.07	0.92	มาก
เฉลี่ย	4.19	0.80	มาก
เฉลี่ยรวม	4.30	0.61	มาก

ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการ ตามความคิดเห็นครูโดยรวมพบว่า ผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการบรรลุวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ (ฐานปลูกผักปลอดสารพิษ) รองลงมาคือ ผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ (ฐานเพาะเห็ดนางฟ้า) รองลงมาคือ ผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ (ฐานเลี้ยงปลาในบ่อดิน) รองลงมาคือ ผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ (ฐานทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ (ฐานศอกกิจกรรม) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 15 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือฐานปลูกผักปลอดสารพิษ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ วิธีการปลูกผักปลอดสารพิษ และนักเรียนสามารถเป็นแกนนำการปลูกผักปลอดสารพิษให้กับชุมชนได้ และฐานเพาะเห็ดนางฟ้าทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ วิธีการเพาะเห็ดนางฟ้า และฐานเพาะเห็ดนางฟ้าช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และฐานทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ วิธีการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือนักเรียนสามารถเป็นแกนนำการทำศอกกิจกรรมให้กับชุมชนได้ รองลงมาคือนักเรียนสามารถเป็นแกนนำการเพาะเห็ดนางฟ้าให้กับชุมชนได้ และนักเรียนสามารถเป็นแกนนำการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพให้กับชุมชนได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

4.3 ด้านผลผลิตการประเมินความพึงพอใจ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 21.60 เพศหญิง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 78.40 สถานภาพผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80 ครู จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 9.60 ครูอัตราจ้าง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.60 ผู้ปกครอง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 นักเรียน จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 อายุ 10 - 20 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 อายุ 21 - 30 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20 อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 15.20 อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 9.60 วุฒิการศึกษา ประถมศึกษา จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 56.80 มัธยมศึกษา จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 25.60 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.20 ปริญญาตรี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20 ปริญญาโท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.20

ตารางที่ 6 ผลการประเมินความพึงพอใจความพึงพอใจ โดยรวม รายด้าน และรายข้อ (n=125)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการ	4.02	0.82	มาก
2. โครงการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น	3.85	0.81	มาก
3. นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.96	0.82	มาก
4. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4.12	0.81	มาก
5. นักเรียนสามารถนำความรู้จากฐานการเรียนรู้ไปถ่ายทอดให้กับผู้ปกครองได้	4.18	0.87	มาก
6. นักเรียนได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติงานจริง สร้างประสบการณ์การทำงาน และเกิดความริเริ่ม สร้างสรรค์	4.17	0.85	มาก
7. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปบอกกล่าวหรือเล่าให้พ่อแม่ผู้ปกครองฟัง	4.14	0.77	มาก
8. นักเรียนมีความภูมิใจในผลงาน จากการเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ	4.12	0.81	มาก
9. นักเรียนมีส่วนร่วมและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการร่วมกิจกรรม	4.20	0.86	มาก
10. นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการกลุ่ม	4.14	0.92	มาก
11. นักเรียนมีทักษะจากการปฏิบัติงานตามกิจกรรมของโครงการ	4.02	0.87	มาก
12. กิจกรรมของโครงการสามารถนำไปประกอบอาชีพได้	3.94	0.85	มาก
13. นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามโครงการอย่างมีความสุข	3.98	0.94	มาก
เฉลี่ยรวม	4.06	0.56	มาก

ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการ ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและผู้ปกครองโดยรวมพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 13 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักเรียนมีส่วนร่วมและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการร่วมกิจกรรม รองลงมาคือนักเรียนสามารถนำความรู้จากฐานการเรียนรู้ไปถ่ายทอดให้กับผู้ปกครองได้ และ นักเรียนได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติงานจริง สร้างประสบการณ์การทำงาน และเกิดความริเริ่ม สร้างสรรค์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ โครงการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น รองลงมาคือ กิจกรรมของโครงการสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

ตารางที่ 7 สรุปผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 2 โดยใช้รูปแบบซีบีพี (CIPP Model)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
บริบท	4.29	0.63	มาก
ปัจจัยนำเข้า	4.13	0.66	มาก
กระบวนการ	4.29	0.63	มาก

ตารางที่ 7 สรุปผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุทธกรโรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 2 โดยใช้รูปแบบซีบี (CIPP Model) (ต่อ)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ผลผลิต			
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.02	4.02	มาก
- ผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ	4.30	4.30	มาก
- ความพึงพอใจโครงการ	4.06	4.06	มาก

4.4 ด้านผลผลิตจากการสนทนากลุ่ม

ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูและนักเรียน ฐานการเรียนรู้ละ 1 คน จาก 5 ฐานการเรียนรู้ รวมทั้งหมดจำนวน 11 คน

ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการ พบว่า โครงการเป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านกิจกรรมฐานการเรียนรู้ เป็นแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้นักเรียนทำตนให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและสังคม สามารถนำความรู้ที่ได้ไปแบ่งปัน และช่วยเหลือผู้อื่น ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่นสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน สร้างวินัยและความรับผิดชอบ ซึ่งต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุทธกร โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 2 ตามรูปแบบการประเมินของของสตัฟเฟิลบีม (Dancil Stuffebeam) 4 ด้านคือ ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation: C) ด้านปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation: P) ด้านผลผลิต (Product Evaluation: P) มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. บริบทของโครงการตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยรวมมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ผ่านเกณฑ์ภาพรวมและทุกประเด็นตัวชี้วัดที่ประเมินทั้งนี้เนื่องจาก วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ และโครงการมีความสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ และกลยุทธ์ของโรงเรียน วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับหลักการและเหตุผล สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง สอดคล้องกับผลการวิจัย ไอลดา แฉวโพธิ์ [16] เรื่องการประเมินโครงการศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ) โดยใช้รูปแบบ CIPP Model ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2. ปัจจัยนำเข้าของโครงการ ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยรวม พบว่า มีความพร้อมและเพียงพอ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ผ่านเกณฑ์ภาพรวมและทุกประเด็นตัวชี้วัดที่ประเมินทั้งนี้ เนื่องจาก อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสม เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน เพียงพอในการทำกิจกรรมและได้รับความร่วมมือในการพัฒนาจากผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง งบประมาณเหมาะสมเพียงพอสำหรับใช้ดำเนินงานมีการกระจายงบประมาณอย่างทั่วถึง วัสดุอุปกรณ์เหมาะสมเพียงพอสำหรับทั้ง 5 ฐานการเรียนรู้ บุคลากรในการ

ดำเนินงานเหมาะสมเพียงพอ สอดคล้องกับผลการวิจัย อามร โสภานุสนธิ์ [17] เรื่องการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนคลองลานวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

3. กระบวนการของโครงการ ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ผ่านเกณฑ์ภาพรวมและทุกประเด็นตัวชี้วัดที่ประเมินทั้งนี้เนื่องจาก การดำเนินงานโครงการ เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมคุ้มค่า ใช้จ่ายงบประมาณภายใต้วงเงินที่ได้รับการจัดสรรมีการประสานงานในการช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การวางแผนการดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการจัดทำแผนงาน การวัดและประเมินผลเหมาะสมด้วยวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับผลการวิจัย กิตติศักดิ์ กุมากรน้อย [18] เรื่องการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยใช้รูปแบบ CIPP Model ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผลผลิตของโครงการ ประกอบด้วย 4 ประเด็น ดังนี้

4.1 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามความคิดเห็นครูโดยรวม พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ผ่านเกณฑ์ภาพรวมและทุกประเด็นตัวชี้วัดที่ประเมินทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความเป็นอยู่เรียบง่ายใช้ชีวิตแบบพอเพียง รับผิดชอบต่อหน้าที่ตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัย วีระยุทธ ละเอียต [19] เรื่องการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านควนตัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผลผลิตของโครงการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

4.2 การดำเนินกิจกรรมของโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านนา ตามความคิดเห็นครูโดยรวมพบว่า บรรลุวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ผ่านเกณฑ์ภาพรวมและทุกประเด็นตัวชี้วัดที่ประเมินทั้งนี้เนื่องจาก ฐานการเรียนรู้ทั้ง 5 ฐานการเรียนรู้ ได้แก่ ฐานการเลี้ยงปลาในบ่อดิน ฐานเพาะเห็ดนางฟ้า ฐานปลูกผักปลอดสารพิษ ฐานทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ฐานเคหกิจเกษตร ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้วิธีการปฏิบัติ รู้จักพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแกนนำให้กับชุมชนได้ สอดคล้องกับผลการวิจัย กฤษฎาปณัฐ แก้วชาติ [20] ได้วิจัยประเมินโครงการโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของวิทยาลัยอาชีวศึกษา เทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลผลิตของโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความรู้ความสามารถเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง และกิจกรรมการดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับมาก

4.3 การประเมินความพึงพอใจ ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและผู้ปกครองโดยรวม พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ผ่านเกณฑ์ภาพรวมและทุกประเด็นตัวชี้วัดที่ประเมินทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนมีส่วนร่วมและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการร่วมกิจกรรม ได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติงานจริง สร้างประสบการณ์การทำงานและเกิดความรัก เริ่มสร้างสรรค์ และ สามารถนำความรู้จากฐานการเรียนรู้ไปถ่ายทอดให้กับผู้ปกครองได้ สอดคล้องกับผลการวิจัย วีระยุทธ ละเอียต [19] ได้วิจัยการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านควนตัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครู นักเรียน และผู้ปกครองที่มีต่อโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

4.4 การสนทนากลุ่ม ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน พบว่า โครงการเป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านกิจกรรมฐานการเรียนรู้ เป็นแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้นักเรียนทำตนให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและสังคม

สามารถนำความรู้ที่ได้ไปแบ่งปัน และช่วยเหลือผู้อื่น ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่นสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน สร้างวินัยและความรับผิดชอบ ซึ่งต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- 1.1 ควรขอสนับสนุนบุคลากรและงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 ควรดำเนินโครงการนี้ต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นโครงการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาครูและนักเรียน เป็นกิจกรรมที่พัฒนาด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์และพัฒนาด้านทักษะการปฏิบัติซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิิตประจำวันและต่อยอดพัฒนาเป็นอาชีพในอนาคตได้
- 1.3 ควรมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพนักเรียนให้มีความรู้และทักษะที่เกี่ยวกับอาชีพด้านอื่น ๆ ที่นักเรียนสนใจ
- 1.4 โครงการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการวางแผนการทำงานและความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับโครงการที่ส่งเสริมทักษะอาชีพ หนึ่งโรงเรียนหนึ่งทักษะอาชีพโดยการประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบอื่น ๆ
- 2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับโครงการที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เช่น โครงการโรงเรียนคุณธรรม โครงการโรงเรียนสีขาว โครงการอบรมมารยาทไทย เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (2565), “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570),” สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กรุงเทพฯ. {ออนไลน์}. เข้าถึงจาก: https://www.nesdc.go.th/article_attach/article_file_20230307173518.pdf. {สืบค้นเมื่อ:2 ม.ค. 2023}.
- [2] Danial L. Stufflebeam, and Anthony J. Shinkfield, (2007). “Evaluation Theory Models &Applications” London. England: Jossey-Bas.
- [3] สมคิด พรหมจ้อย, (2552), เทคนิคการประเมินโครงการ, กรุงเทพฯ: จตุพรดีไซน์.
- [4] พิสนุ พงศ์ศรี, (2549), การประเมินทางการศึกษา: แนวคิดสู่การปฏิบัติ, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เทียมฟ้าการพิมพ์.
- [5] เชาว์ อินโย, การประเมินโครงการ, (2553), กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] ยาวดี รามชัยกุล วิบูลย์ศรี, (2551), การประเมินโครงการ แนวคิดและแนวปฏิบัติ, พิมพ์ครั้งที่6. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [7] สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, (2553), วิธีวิทยาการประเมิน : ศาสตร์แห่งคุณค่า, พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [8] สุวิมล ติรกันันท์, (2555), ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ, กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [9] ประชุม รอดประเสริฐ, (2553), การบริหารโครงการ, กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.

- [10] สุนัย เศรษฐบุณยสร้าง, (2550), แนวทางปฏิบัติ 7 ขั้นสู่วิถีเศรษฐกิจพอเพียงจากแนวปฏิบัติสู่แนวคิดทางทฤษฎีของเศรษฐกิจพอเพียง, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มูลนิธิวิถีสุข.
- [11] พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์, (2550), เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงอะไร, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:สถาบันไทยพัฒนา.
- [12] คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, (2549), นานาคำถามเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ.
- [13] มูลนิธิชัยพัฒนา, (2023), “เศรษฐกิจพอเพียง” มูลนิธิชัยพัฒนา, กรุงเทพฯ, มปป. {ออนไลน์}. เข้าถึงจาก: <https://www.chaipat.or.th/publication/publish-document/sufficiency-economy.html>. {สืบค้นเมื่อ:10 ก.พ. 2023}.
- [14] กรมส่งเสริมการเกษตร, (2540), ทะเบียนข้อมูลกลุ่มยุวเกษตรกร, กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการเกษตร, (เอกสารอัดสำเนา).
- [15] ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, (2549), การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยSPSS, พิมพ์ครั้งที่7. กรุงเทพฯ.
- [16] Likert R., (1961), “New Patterns of Management” New York : McGraw Hill Book.
- [17] ไอลตา แก้วโพธิ์, (2563), “การประเมินโครงการโครงการศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดไร่ขิง(สุนทรอุทิศ),” วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- [18] อมร โสภานุสนธิ์, (2563), “การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนคลองลานวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41,” วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- [19] กิตติศักดิ์ กุมนาน้อย, (2565), “การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่,” วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, นครศรีธรรมราช.
- [20] วีระยุทธ ละเอียด, (2564), “การประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านควนตัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2,” วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, นครศรีธรรมราช.